

EXCURSIEMATERIAAL

HAMBURG

FOTOTOCHT

ROUTE 2

Naam:

Klas:

Datum:

FOTOTOCHT

Met je groepje ga je Hamburg in om een aantal bezienswaardigheden te bekijken. Van meerdere bezienswaardigheden ga je een foto maken. Deze punten zijn in de plattegrond genummerd. De plattegrond kun je achterin het boekje vinden. De afbeeldingen kun je daar ook vinden, probeer deze na te maken. Veel succes en veel plezier!

De fototocht begint langs de Binnenalster. De Binnenalster is het grote meer in het centrum van de stad. In het midden vind je een grote fontein, de Alsterfontäne. Dit meer is niet op een natuurlijke manier ontstaan maar door de inwoners van de stad aangelegd. Ze hebben dit aangelegd zodat het een reservoir voor een molen kan zijn. 's Avonds heb je hier een heel goed uitzicht op de skyline van Hamburg.

1) Maak de foto.

1a) Je bent nu naast de Binnenalster. Als het goed is heb je zicht op de Lombardsbrücke. Aan de andere kant van de Binnenalster ligt de Buitenalster. Beide meren liggen tegenwoordig in de stad, vroeger was dit anders. Wat zou de reden kunnen zijn waarom deze twee delen van elkaar gescheiden waren? Loop eventueel een rondje om het meer en kijk goed om je heen.

→ **Route**

Loop de straat Neuer Wall in. Deze loop je helemaal af tot je bij een stoplicht komt, ook hier ga je rechtdoor. Bij de Ludwig-Erhard-Straße ga je rechtsaf. Zodra je het water overgestoken bent, ga je naar de overkant van de weg. Op een gegeven moment zie je aan je linkerhand een kerk. Ga hier naartoe.

Je staat voor de Sint Michielskerk, de belangrijkste, protestantse kerk in Hamburg. De kerk werd tussen 1647 en 1669 gebouwd. De kerk is niet meer in de originele staat, omdat hij een verleden met branden heeft. In 1750 sloeg de bliksem in, waardoor de kerk volledig uitbrandde. De kerk werd weer opgebouwd, maar in 1906 was er weer pech toen de kerk afbrandde tijdens werkzaamheden aan de toren. Voor de tweede keer werd de kerk volgens originele plannen opgebouwd. Gelukkig overleefde de kerk de Tweede Wereldoorlog wel.

Als je tijd over hebt: de toren van de kerk is 132 meter hoog en deze kun je beklimmen! Bovenop heb je een mooi uitzicht over de stad.

2) Maak de foto vanuit de juiste richting en zorg dat alles erop staat.

2a) Loop rustig de kerk in en maak een rondje (is de kerk dicht? Ga dan door naar opdracht b). Onder de kerk bevindt zich een necropool. Ga op onderzoek uit in de kerk en kom erachter welke bekende componist in het necropool begraven ligt.

2b) Blijf voor de kerk staan en bekijk het beeld boven de ingang. Wat of wie wordt hier verslagen?

→ Route

Ga weer terug naar de Ludwig-Erhard-Straße. Deze loop je een stuk af. Je gaat twee bruggen over. Op een gegeven moment zie je de toren aan je linkerhand. Loop hier naartoe.

De St Nikolaikirche (Sint Nicolaaskerk) was een grote kerk in het centrum van Hamburg, in de Altstadt. Door bombardementen in de Tweede Wereldoorlog is het kerkgebouw veranderd in een ruïne. De 147 meter hoge Nikolaiturm, ooit voor korte tijd het hoogste bouwwerk van de wereld, staat nog wel overeind.

3) Maak de foto.

3a) Hoelang was de kerk het hoogste bouwwerk van de wereld?

→ Route

Loop terug naar de Willy-Brandt-Straße en ga linksaf (dus de andere richting dan de Michaeliskirche). Bij de derde afslag na de brug ga je rechtsaf de Brandstwiete in. Loop rechtdoor. Zodra je de eerste brug over bent, ben je in de Speicherstadt.

De meest bekende wijk van Hamburg is de Speicherstadt. Hier zie je heel veel pakhuizen. De pakhuizen werden gebouwd tussen 1883 en 1927 en liggen op eilandjes, daarom heb je op de bruggen een mooi uitzicht. Vanaf een zo'n brug ga je ook een foto maken. Vroeger was dit een belangrijk deel van de haven.

Helaas is ook de Speicherstadt hard getroffen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ongeveer 50% van de wijk werd geraakt door bommen. Dit werd gedeeltelijk weer opgebouwd.

4) Neem de foto vanuit het juiste oogpunt.

4a) In 2015 is de Speicherstadt toegevoegd aan een welbekende lijst. Welke is dat?

→ Route

Loop de wijk weer uit, dezelfde manier als je de wijk ingelopen bent. Als je de brug over bent en de wijk verlaten hebt, ga je rechtsaf de Dovenfleet op. Hier loop je een stuk langs het water. Je gaat met de bocht mee naar links om op de Dovenfleet te blijven, de Dovenfleet loopt over in de Meßberg. As je op de Meßberg loopt, zie je het gebouw al. Loop er een rondje omheen om een goed beeld te krijgen van het gebouw.

Voor je vind je het Chilehaus. Het gebouw werd tussen 1922 en 1924 gebouwd. De architect is Fritz Höger.

Eigenlijk was dit een kantoorgebouw voor een rijke handelaar, maar tegenwoordig zitten er meerdere bedrijven en winkels in. Sinds 2015 staat het gebouw op de Werelderfgoedlijst.

5) Bekijk het schitterende pand en maak de foto.

5a) Kijk nog eens naar je foto en naar het gebouw. Waar lijkt de vorm van het gebouw op?

→ Route

Loop rechtdoor over de Niedernstraße (die overgaat in de Schopenstehl) met het Chilehaus aan je linkerhand, totdat je niet meer rechtdoor kunt, dan ga je rechtsaf de Alter Fischmarkt op. Ga rechtdoor bij het stoplicht en ga daarna linksaf de Rathausstraße in. Als je deze af loopt, loop je tegen de zijkant van het gebouw aan.

Het Hamburger Rathaus is de zetel van de Hamburgische Bürgerschaft, het parlement van de Duitse deelstaat (in het Duits Bundesland) Hamburg.

Een leuk feitje: in 1971 werd er per ongeluk een extra kamer ontdekt in de toren, toen er een document achter een kast viel.

De binnenplaats aan de andere kant van het gebouw is ook erg mooi! Hier staat een fontein.

6) Maak de foto.

6a) Als je de foto gemaakt hebt, loop je naar de ingang van Rathaus toe. Loop langs de gevel (links of rechts). Aan de gevel hangen 28 standbeelden van grootheden uit de tijd tussen 900 en 1800. Boven deze grootheden staan verschillende burgerlijke beroepen afgebeeld (zie bijvoorbeeld de schipper in afbeelding 2). Bekijk deze burgerlijke beroepen. Maak van vijf beelden een foto en bedenk welk beroep hier afgebeeld wordt.

1. Ingang

© DIA

2. Schiffer

© Hhbrmbk, CC BY-SA 3.0, via Wikimedia Commons

1.

2.

3.

4.

5.

Links naast de ingang van het Rathaus zie je een aantal Stolpersteine (struikelstenen) in de grond liggen. Deze stenen komen te liggen voor de laatste woning van iemand die in de Tweede Wereldoorlog slachtoffer is geworden van het nationaalsocialisme. In dit geval liggen de Stolpersteine voor het Rathaus, omdat deze personen lid van de Hamburgische Bürgerschaft (het parlement) waren. Ook in Nederland vind je Stolpersteine. Meer informatie kun je vinden op stolpersteine.eu.

6b) Zoek één van de personen die je op de Stolpersteine ziet op internet op. Je mag de persoon zelf kiezen. Probeer meer over diens leven te ontdekken: Wat voor leven had deze persoon en waarom is hij/zij uiteindelijk gestorven?

→ **Route**

Als je met je rug naar de ingang van het Rathaus staat, loop je schuin naar links het plein over en ga je de Alter Wall op. Je loopt rechtdoor en dan zie je het water van de Binnenalster al. Loop de Jungfernstieg over, terug naar het startpunt.

Einde van de fototocht.

BIJLAGEN

Foto 1: Binnenalster

© DIA

Foto 2: St. Michaeliskirche

© Nils Tubbesing, CC BY-SA 2.0 DE, via Wikimedia Commons

Foto 3: St. Nikolaikirche

© SKopp, CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons

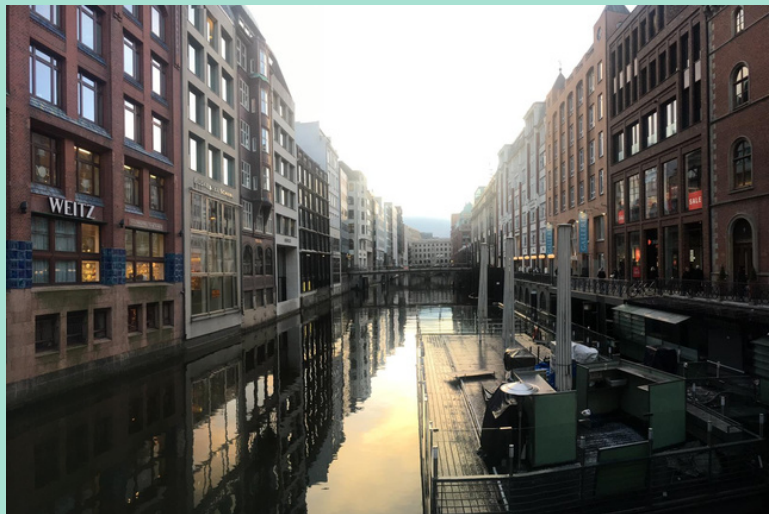

Foto 4: Speicherstadt

© DIA

Foto 5: Chilehaus

© Flickr/Esther Westerveld/CC BY 2.0

Foto 6: Rathaus

© DIA

Foto 7: Stolpersteine bij het Rathaus

© Ajejbah, CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons

ROUTE

